

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESA

LĒMUMS PAR TIESVEDĪBAS IZBEIGŠANU

LIETĀ NR. 2009-100-03

Rīgā

2010. gada 20. aprīlī

Latvijas Republikas Satversmes tiesa šādā sastāvā: tiesas sēdes priekšsēdētājs Gunārs Kūtris, tiesneši Kaspars Balodis, Aija Branta, Juris Jelāgins, Kristīne Krūma un Viktors Skudra,

2010. gada 24. martā tiesas sēdē, izskatot lietu Nr. 2009-100-03 “Par Ministru kabineta 2007. gada 11. decembra noteikumu Nr. 865 “Kārtība, kādā tiek segti izdevumi un administratora atlīdzība juridiskās personas maksātnespējas procesā no valsts aģentūrai “Maksātnespējas administrācija” šiem mērķiem piešķirtajiem līdzekļiem” 28. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. un 105. pantam”,

konstatēja:

1. 2007. gada 1. novembrī Saeima pieņēma Maksātnespējas likumu, kas stājās spēkā 2008. gada 1. janvārī. Atbilstoši šā likuma 8. panta pirmajai daļai maksātnespējas procesa administrators (turpmāk — administrators) ir fiziskā persona, kura saskaņā ar šo likumu ir ieguvusi maksātnespējas procesa administratora sertifikātu un kurai ir šajā likumā noteiktās tiesības un pienākumi.

Maksātnespējas likuma 182. panta “Administrators atlīdzība juridiskās personas maksātnespējas procesā” pirmā un otrā daļa paredz:

“Par administratora pienākumu veikšanu juridiskās personas maksātnespējas procesā administrators saņem atlīdzību no parādnieka līdzekļiem, izņemot šajā pantā minētos gadījumus.

Par atlīdzības apmēru administrators rakstveidā vienojas ar kreditoru sapulci. Ja vienošanās netiek panākta, administrators saņem atlīdzību pēc šajā pantā noteiktās taksēs.”

Maksātspējas likuma 182. panta trešā daļa noteic administratora proporcionālās atlīdzības taksēs apmēru atkarībā no atgūtās mantas vērtības, bet ceturtnā daļa – gadījumus, kad administrators saņem atlīdzību pēc fiksētās taksēs. 182. panta ceturtnās daļas 1. un 2. punkts paredz, ka administrators no iecelšanas dienas līdz maksātspējas lietas izskatīšanai tiesā saņem vienreizēju atlīdzību piecu minimālo mēnešalgu apmērā, bet līdz bankrota procedūras pabeigšanai, ja parādnieka aktīvi nesedz administrācijas izmaksas, – arī vienreizēju atlīdzību piecu minimālo mēnešalgu apmērā.

Savukārt Maksātspējas likuma 182. panta astotā daļa nosaka:

„Ja no parādnieka līdzekļiem nav iespējams segt administratora atlīdzību, kreditori to ir atteikušies segt no kreditoru līdzekļiem un nav panākta vienošanās par tās segšanu no citu fizisko vai juridisko personu līdzekļiem, par administratora atlīdzības segšanu juridiskās personas maksātspējas procesā lemj Maksātspējas administrācija Ministru kabineta noteiktajos gadījumos, noteiktajā kārtībā un apmērā to valsts budžeta un uzņēmējdarbības riska valsts nodevas līdzekļu ietvaros, kuri Maksātspējas administrācijai piešķirti šim mērķim.”

2. Saskaņā ar Maksātspējas likuma 182. panta astoto daļu, kā arī 183. panta piekto daļu Ministru kabinets izdeva 2007. gada 11. decembra noteikumus Nr. 865 „Kārtība, kādā tiek segti izdevumi un administratora atlīdzība juridiskās personas maksātspējas procesā no valsts aģentūrai „Maksātspējas administrācija” šiem mērķiem piešķirtajiem līdzekļiem” (turpmāk – Noteikumi Nr. 865). Sākotnēji Noteikumu Nr. 865 14. punkts paredzēja: “Viena maksātspējas procesa ietvaros administrators ir tiesīgs saņemt atlīdzību ne vairāk kā 860 latu apmērā, ja administrators nav saņēmis Maksātspējas likuma 182. pantā noteikto atlīdzību.”

2008. gada 16. decembrī Ministru kabinets grozīja Noteikumus Nr. 865, aizstājot 14. punktā skaitli “860” ar skaitli “1100” (*sk. Ministru kabineta 2008. gada 16. decembra noteikumu Nr. 1032 „Grozījumi Ministru kabineta 2007. gada 11. decembra noteikumos Nr. 865 „Kārtība, kādā tiek segti izdevumi un administratora atlīdzība juridiskās personas maksātspējas procesā no*

valsts aģentūrai „Maksātnespējas administrācija” šiem mērķiem piešķirtajiem līdzekļiem”” 1.6. punktu).

2009. gada 21. aprīlī Ministru kabinets no jauna grozīja Noteikumus Nr. 865, aizstājot 14. punktā skaitli “1100” ar skaitli „400” un papildinot Noteikumus Nr. 865 ar 28. punktu (sk. Ministru kabineta 2009. gada 21. aprīļa noteikumu Nr. 340 „Grozījumi Ministru kabineta 2007. gada 11. decembra noteikumos Nr. 865 „Kārtība, kādā tiek segti izdevumi un administratora atlīdzība juridiskās personas maksātnespējas procesā no valsts aģentūrai „Maksātnespējas administrācija” šiem mērķiem piešķirtajiem līdzekļiem”” 1.2. un 1.3. punktu).

Noteikumu Nr. 865 28. punkts (turpmāk – apstrīdētā norma) paredz:

„Administrators ir tiesīgs saņemt šo noteikumu 14. punktā minēto atlīdzību ne vairāk kā 1100 latu apmērā, ja šo noteikumu 18. punktā minētais iesniegums iesniegts Maksātnespējas administrācijā līdz 2009. gada 30. aprīlim pēc parādnieka izslēgšanas no attiecīgā publiskā reģistra.”

3. Pieteikuma iesniedzējs – sertificēts maksātnespējas administrators Valdis Kronis (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) – apstrīd Noteikumu Nr. 865 28. punkta (ciktāl tas neparedz šo noteikumu 14. punktā minēto atlīdzību ne vairāk kā 1100 latu apmērā izmaksāt arī tiem administratoriem, kuri uzņēmušies pildīt savus pienākumus maksātnespējas procesā pirms šīs normas spēkā stāšanās, bet objektīvu iemeslu dēļ līdz 2009. gada 30. aprīlim nav varējuši iesniegt attiecīgu iesniegumu) atbilstību Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1. un 105. pantam un lūdz atzīt apstrīdēto normu par spēku zaudējušu no tās pieņemšanas brīža „attiecībā uz tiem administratoriem un tajos maksātnespējas procesos, kuros administratori iecelti līdz 2009. gada 21. aprīlim”.

Pieteikumā un tā papildinājumos izteikts viedoklis, ka apstrīdētā norma pārkāpj tiesiskās paļāvības principu, kā arī neatbilst Satversmes 105. pantam, jo liegusi Pieteikuma iesniedzējam saņemt pienācīgu atlīdzību par administratora pienākumu pildīšanu SIA „A.G.V. MAIL TENDER” maksātnespējas procesā (turpmāk – skartais maksātnespējas process). Pieteikuma iesniedzēju par administratoru šajā maksātnespējas procesā Madonas rajona tiesa iecēla 2009. gada 28. janvārī.

Uzņemoties administratora pienākumus maksātnespējas procesā, ikviens administrators paļaujoties uz to, ka saņems par savu pienākumu pildīšanu atlīdzību no parādnieka līdzekļiem vismaz desmit minimālo mēnešalgu apmērā, bet gadījumos, kad parādniekam ir aktīvi, pat vēl lielāku atlīdzību, savukārt maksātnespējas procesos, kuros parādniekam nav aktīvu un līdzekļus atgūt nav iespējams, – atlīdzību Noteikumos Nr. 865 noteiktajā apmērā. Laikā, kad Pieteikuma iesniedzējs piekritis uzņemties administratora pienākumus skartajā maksātnespējas procesā un tiesa viņu iecēlusi par attiecīgā maksātnespējas procesa administratoru, apstrīdētā norma paredzējusi šajā gadījumā izmaksāt administratoram atlīdzību no valsts budžeta līdzekļiem 1100 latu apmērā. Uzņemoties administratora pienākumus skartajā maksātnespējas procesā, Pieteikuma iesniedzējs esot paļāvies uz to, ka valsts nemainīs šo atlīdzības apmēru.

Pieteikuma iesniedzējs apgalvo, ka līdzekļi, kas izmaksājami administratoram kā atlīdzība par pienākumu pildīšanu maksātnespējas procesā, esot administratora īpašums. Jau 2009. gada 7. aprīlī pirmā kreditoru sapulce skartajā maksātnespējas procesā pieņēmusi lēmumu par bankrota procedūras uzsākšanu un pabeigšanu. Ar šo brīdi administratoram esot radušās tiesības saņemt atlīdzību no valsts līdzekļiem 1100 latu apmērā.

Pieteikuma iesniedzējs nenoliedz, ka pēc kreditoru sapulces lēmuma pieņemšanas administratoram jāveic „dažas tiesiskas formalitātes maksātnespējas procesa pabeigšanai (pieteikuma iesniegšana tiesā, dokumentu nodošana arhīvā un pieteikuma iesniegšana uzņēmumu reģistrā)” (*sk. lietas materiālu 1. sēj. 50. lpp.*). Tomēr pamats administratora atlīdzības izmaksai attiecīgajā apmērā no valsts budžeta līdzekļiem esot kreditoru sapulces atzinums par to, ka parādniekam nav aktīvu un ka administratora atlīdzības segšana no parādnieka līdzekļiem nav iespējama. Apstrīdētajā normā noteiktais pārejas periods nesamērīgi ierobežojot Pieteikuma iesniedzēja īpašuma tiesības uz jau nopelnīto atlīdzību.

Atbilstoši tiesiskās paļāvības principam gadījumos, kad tiek veiktas izmaiņas pastāvošajā tiesiskajā regulējumā, valsts pienākums esot noteikt saudzējošu pāreju uz jauno regulējumu. Apstrīdētajā normā paredzētais termiņš – deviņas dienas – esot nesamērīgi īss un neatbilstot šai prasībai. Pieteikuma iesniedzējam šajā periodā neesot bijis iespējams pabeigt jau iesākto maksātnespējas procesu, ņemot vērā termiņus, kas paredzēti lietas izskatīšanai tiesā, dokumentu nodošanai Valsts arhīvā un izziņas saņemšanai par to, kā arī

parādnieka izslēgšanai no komercreģistra. Tā skartajā maksātnespējas procesā jau 2009. gada 20. aprīlī (tātad pirms apstrīdētās normas pieņemšanas) esot iesniegts pieteikums par parādnieka bankrota procedūras uzsākšanu un pabeigšanu. Madonas rajona tiesa šo pieteikumu izskatījusi un apmierinājusi 2009. gada 7. maijā (tātad jau pēc apstrīdētajā normā noteiktā termiņa izbeigšanās).

Pēc Pieteikuma iesniedzēja ieskata, starp valsti un administratoru esot bijusi noslēgta „netieša vienošanās (uzņēmuma līgums)” (*sk. lietas materiālu 1. sēj. 50. lpp.*) par to, ka administrators administrēs skarto maksātnespējas procesu, bet valsts samaksās administratoram par paveikto darbu gadījumā, ja viņš nesaņemt atlīdzību no parādnieka līdzekļiem. Ministru kabinets, pieņemot apstrīdēto normu, izvairoties no šīs vienošanās pildīšanas.

Rakstveida paskaidrojumos, kurus Pieteikuma iesniedzējs Satversmes tiesai iesniedzis pēc iepazīšanās ar lietas materiāliem, viņš uztur viedokli, ka tiesības saņemt atlīdzību viņam radušās pirms apstrīdētās normas pieņemšanas. Administratoram esot samazināta atlīdzība par jau paveiktu darbu, turpretī valsts institūciju darbiniekiem atalgojums par jau nostrādāto periodu neesot samazināts.

Pieteikuma iesniedzējs norāda, ka maksātnespējas lietās, kuras ierosinātas pēc Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) pieteikuma, parādniekam reti kad pieder jebkādi aktīvi. Uzņemoties šādas maksātnespējas lietas, administratori paļaujoties tikai uz to, ka par savu darbu saņems atlīdzību no valsts līdzekļiem. Šā viedokļa pamatošanai Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu izprasīt papildu informāciju par to, cik daudzās maksātnespējas lietās 2007., 2008. un 2009. gadā administratora atlīdzība tika segta no valsts līdzekļiem un cik daudz no šiem gadījumiem pieteikuma iesniedzējs bijis VID.

4. Institūcija, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Ministru kabinets – uzskata, ka apstrīdētā norma atbilst Satversmes 1. un 105. pantam. Ar apstrīdēto normu esot samazināta no valsts budžeta sedzamā administratora atlīdzības daļa, kā arī noteikts pārejas periods šā samazinātā atlīdzības apmēra piemērošanai.

Atbildes rakstā uzsvērts, ka gan saskaņā ar Maksātnespējas likuma 182. panta astoto daļu, gan arī saskaņā ar Noteikumu Nr. 865 2. punktu administratora atlīdzība no valsts līdzekļiem tiek segta tikai valsts budžeta un uzņēmējdarbības riska valsts nodevas (turpmāk – URVN) līdzekļu ietvaros. Valsts iespējas segt administratora atlīdzību esot saistītas ar valsts budžeta iespējām, it īpaši URVN ieņēmumiem.

Maksātnespējas procesa administrēšanas tiesiskuma nodrošināšana dažos aspektos esot valsts pārvaldes funkcija, un administratora amatam atbilstošs atalgojums esot būtisks apstāklis tās veikšanai. Valsts to esot centusies maksimāli nodrošināt pieejamo resursu ietvaros. Ekonomiskās izaugsmes apstākļos laika posmā no 2004. gada līdz 2009. gadam šīs atlīdzības apmērs pakāpeniski palielinājies no 400 latiem līdz 1100 latiem vienā maksātnespējas procesā.

Maksātnespējas administrācijas budžeta apakšprogrammai 35.03.00 "Maksātnespējas procesa izmaksas" 2009. gadā (līdz 2009. gada 16. jūnija grozījumiem valsts budžetā) bijuši paredzēti izdevumi 1 256 342 latu apmērā. No minētajai apakšprogrammai paredzētajiem līdzekļiem noteikumos paredzētajos gadījumos un kārtībā tiekot segtas maksātnespējas procesa izmaksas, kas ietver administratora atlīdzību un maksātnespējas procesa izdevumus. Minētais izdevumu apmērs, kas tiekot finansēts no URVN ieņēmumu daļas, esot plānots, pamatojoties uz koncepciju par maksātnespējas procesa administratora atlīdzību, kas apstiprināta ar Ministru kabineta 2007. gada 20. augusta rīkojumu Nr. 524 (turpmāk – koncepcija). Saskaņā ar to 2009. gadā esot plānots segt maksātnespējas procesa izmaksas 927 uzņēmumos, tas ir, vidēji 77 uzņēmumos mēnesī. Vienam procesam plānotais izdevumu apmērs bijis 250 latu, bet administratora atlīdzības apmērs vienā procesā – 1100 latu.

Taču kopš 2009. gada janvāra to iesniegumu skaits, kuri attiecas uz izdevumu un atlīdzību segšanu, būtiski pārsniedzis vidējo plānoto skaitu. Janvārī esot saņemti 114 iesniegumi par administratora atlīdzības segšanu un 143 iesniegumi par izdevumu segšanu, februārī – attiecīgi 125 un 150, martā – 210 un 177. Papildu līdzekļus no URVN ieņēmumiem prasīt neesot bijis iespējams, jo no tiem tiekot finansēta arī otra Maksātnespējas administrācijas apakšprogramma 35.02.00 "Darbinieku prasījumu garantijas fonds", kurā arī esot būtiski pieaudzis prasījumu skaits. Lai samērotu plānotās izmaksas ar URVN ieņēmumiem, bijis nepieciešams izdarīt grozījumus Noteikumos Nr. 865.

Ministru kabinets izsaka viedokli, ka apstrīdētā norma pēc būtības neskar Satversmes 105. pantā paredzētās tiesības uz īpašumu. Lai arī šīs tiesības ietverot „to īpašumu, uz kura iegūšanu nākotnē persona tiesiski paļaujas”, tomēr īpašuma tiesības attiecībā uz nākotnē iegūstamu īpašumu neesot neierobežotas. Īpašuma tiesības pēc sava satura garantējot iespējas neierobežoti baudīt īpašuma tiesības un no īpašuma izrietošos labumus, taču negarantējot tiesības iegūt īpašumu un neparedzot tiesības uz tāda īpašuma aizsardzību, kurš vēl nav iegūts.

5. Pieaicinātā persona – valsts aģentūra „Maksātnespējas administrācija” (turpmāk – Maksātnespējas administrācija) uzskata, ka apstrīdētā norma neskar Satversmes 105. pantā paredzētās pamattiesības uz īpašumu.

Maksātnespējas administrācija uzsver, ka apstrīdētā norma neietekmē maksātnespējas procesa administrēšanas un administratora darbības mērķi – administrēt maksātnespējas procesu tā, lai šis process ritētu likumīgi un efektīvi un no parādnieka līdzekļiem būtu iespējams gan apmierināt visus kreditoru prasījumus, gan arī segt maksātnespējas procesa izdevumus un administratora atlīdzību. Tāpat apstrīdētā norma neietekmējot no Maksātnespējas likuma izrietošo vispārējo principu, ka administrators atlīdzību saņem galvenokārt no parādnieka līdzekļiem un šīs atlīdzības apmērs ir atkarīgs galvenokārt no paša administratora darbības profesionalitātes un efektivitātes.

Maksātnespējas administrācija norāda, ka tiesības uz īpašumu attiecas tikai uz jau pastāvošu īpašumu – nākotnes ienākumi nerada īpašumtiesības, ja vien jau nav nopelnīti vai nākotnē nav jāveic maksājums.

Maksātnespējas administrācija nepiekrīt apgalvojumam, ka pamats administratora atlīdzības izmaksai no valsts līdzekļiem esot kreditoru sapulces atzinums, ka parādniekam nav aktīvu un administratora atlīdzības segšana no parādnieka līdzekļiem nav iespējama. Darbības, kas administratoram jāveic pēc tam, kad pieņemts minētais kreditoru sapulces lēmums, esot būtisks priekšnosacījums tam, lai Maksātnespējas administrācija pieņemtu lēmumu par administratora atlīdzības segšanu no valsts līdzekļiem vai arī atteikumu to darīt. Uz administratora nākotnes ienākumiem īpašuma tiesības esot attiecināmas ar Maksātnespējas administrācijas lēmuma pieņemšanas brīdī. Apstrīdētās normas pieņemšanas laikā Pieteikuma iesniedzēja atlīdzība skartajā maksātnespējas procesā vēl nebijusi uzskatāma par nopelnītu.

Tomēr Maksātnespējas administrācija uzskata, ka apstrīdētā norma ierobežo personai Satversmes 105. pantā noteiktās pamattiesības „kā nākotnes ienākumu īpašumtiesības, kur ienākumi faktiski vēl nav nopelnīti”. Šā ierobežojuma galvenais leģitīmais mērķis esot aizsargāt visu administratoru intereses saņemt atlīdzību (kaut arī mazākā apmērā) ierobežotu valsts budžeta līdzekļu apstākļos, kad visiem administratoriem plānotajā apmērā to nav iespējams izmaksāt. Lai motivētu administratorus uzņemties maksātnespējas procesu administrēšanu un

nodrošinātu, ka administrators ar savu darbību sekmē maksātnespējas procesa efektīvu un likumīgu norisi, valsts esot apņēmusies savu iespēju robežās izmaksāt administratoram vismaz minimālu valsts garantētu atlīdzību gadījumos, kad administratora atlīdzību nav iespējams segt no citiem līdzekļiem. Administratoru atlīdzību vispār nebūtu iespējams segt, ja valsts turpinātu tās izmaksāt 1100 latu apmērā katram administratoram.

6. Pieaicinātā persona – biedrība „Latvijas sertificēto maksātnespējas procesa administratoru asociācija” (turpmāk – Administratoru asociācija) – uzskata, ka apstrīdētā norma ierobežo personai Satversmes 105. pantā paredzētās pamattiesības un ka šis ierobežojums noteikts ar leģitīmu mērķi, taču nav samērīgs un neatbilst tiesiskās paļāvības principam.

Pēc Administratoru asociācijas ieskata, apstrīdētā norma skar administratora īpašuma tiesības. Administratora izvēlē attiecībā uz to, vai uzņemt konkrēta maksātnespējas procesa administrēšanu, būtiska nozīme esot pārliecībai, ka arī visnelabvēlīgākajā situācijā – gadījumā, kad parādniekam nav nekādas mantas, – administrators par savu darbu saņems atlīdzību Noteikumos Nr. 865 noteiktajā apmērā.

Administratoru asociācija norāda, ka jau apstrīdētās normas izstrādāšanas gaitā cēlusi iebildumus pret iespējamo administratora atlīdzības samazināšanu. Apstrīdētā norma pirms tās pieņemšanas neesot saskaņota ar Administratoru asociāciju. Pieņemot apstrīdēto normu, neesot izvērtēts, vai leģitīmo mērķi nav iespējams sasniegt ar citiem, indivīda tiesības mazāk ierobežojošiem līdzekļiem, piemēram, samazinot finansējumu Maksātnespējas administrācijas uzturēšanai vai nosakot, ka samazināto atlīdzību saņem tās personas, kuras maksātnespējas procesus sāka administrēt pēc 2009. gada 1. maija, vai arī paredzot atlīdzību izmaksu „iesaldēt” līdz attiecīgu budžeta grozījumu izdarīšanai.

Administratoru asociācija kritiski vērtē atbildes rakstā minētos apsvērumus un argumentus par budžeta līdzekļu trūkumu. Valstij esot bijušas iespējas savlaicīgi veikt visus nepieciešamos pasākumus, tostarp pieņemt grozījumus normatīvajos aktos. Taču grozījumi Noteikumos Nr. 865, kas paredzēja palielināt no valsts budžeta līdzekļiem izmaksājamās atlīdzības apmēru līdz 1100 latiem, pieņemti 2009. gada 16. decembrī, proti, jau pēc tam, kad Saeima 2009. gadā 12. decembrī bija pieņēmusi Latvijas ekonomikas stabilizācijas un izaugsmes atjaunošanas programmu.

Apstrīdētā norma ietverot regulējumu, kuram esot atpakaļejošs spēks, un līdz ar to nonākot pretrunā ar principu, ka tiesiskās situācijas maiņa nevar ietekmēt jau iegūtās tiesības (*sk., piemēram, Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2007. gada 8. novembra spriedumu lietā Nr. SKA-431/2007 un Eiropas Kopienų Tiesas 1988. gada 28. aprīļa spriedumu lietā Nr. 170/86 Georg von Deetzen v. Hauptzollamt Hamburg-Jonas*).

Secinājumu daļa

7. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona pieteikumu par Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktā paredzētās lietas (likuma atbilstība Satversmei) ierosināšanu var iesniegt tai noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā, tas ir, kā konstitucionālo sūdzību. Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmā daļa noteic, ka “konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt ikviena persona, kura uzskata, ka tai Satversmē noteiktās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai”, bet sestās daļas 1. punkts prasa pamatot apgalvojumu, ka ir aizskartas pieteikuma iesniedzējam Satversmē noteiktās pamattiesības.

Satversmes tiesa ir norādījusi, ka „saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmo daļu un sestās daļas 1. punktu konstitucionālās sūdzības gadījumā ir svarīgi noskaidrot, vai tiešām ir aizskartas pieteikuma iesniedzējam Satversmē noteiktās pamattiesības” (*Satversmes tiesas 2009. gada 15. aprīļa sprieduma lietā Nr. 2008-36-01 9. punkts*).

Tāpēc Satversmes tiesa vispirms izvērtēs, vai apstrīdētā norma skar Pieteikuma iesniedzējam Satversmes 105. pantā noteiktās pamattiesības.

8. Satversmes 105. pants noteic: “Ikvienam ir tiesības uz īpašumu. Īpašumu nedrīkst izmantot pretēji sabiedrības interesēm. Īpašuma tiesības var ierobežot vienīgi saskaņā ar likumu. Īpašuma piespiedu atsavināšana sabiedrības vajadzībām pieļaujama tikai izņēmuma gadījumos uz atsevišķa likuma pamata pret taisnīgu atlīdzību.”

8.1. Satversmes tiesas praksē ir nostiprināta atziņa, ka, noskaidrojot Satversmē ietverto cilvēktiesību normu saturu, jāņem vērā interpretācija, kas tiek lietota attiecīgo starptautisko cilvēktiesību normu piemērošanas praksē.

Satversmes 105. pants interpretējams kopsakarā ar Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk – Konvencija) Pirmā protokola 1. pantu (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2002. gada 20. maija sprieduma lietā Nr. 2002-01-03 secinājumu daļu, 2007. gada 26. aprīļa sprieduma lietā Nr. 2006-38-03 10. punktu un 2009. gada 28. maija sprieduma lietā Nr. 2008-47-01 7.1. punktu*).

Eiropas Cilvēktiesību tiesas (turpmāk – ECT) praksē ir nostiprināta atziņa, ka Konvencijas Pirmā protokola 1. pants ietver trīs atsevišķas normas: pirmkārt, panta pirmais teikums paredz tiesības netraucēti baudīt īpašuma tiesības, otrkārt, panta otrais teikums noteic īpašuma patvaļīgas atņemšanas aizliegumu un īpašuma atņemšanas nosacījumus, un, treškārt, panta otrajā daļā atzīts, ka valstij ir tiesības kontrolēt īpašuma izmantošanu saskaņā ar vispārējām interesēm [*sk., piemēram, ECT nolēmumus lietās AGOSI v. the United Kingdom, judgment of 24 October 1986, application No. 9118/80, para. 48; Air Canada v. the United Kingdom, judgment of 5 May 1995, application No. 18465/91, paras. 29 and 30; Butler v. the United Kingdom, decision of 27 June 2002, application No. 41661/98; Saccoccia v. Austria, judgment of 18 December 2008, application No. 69917/01, paras. 85 and 86*].

Interpretējot Satversmes 105. pantu kopsakarā ar minēto Konvencijas normu, Satversmes tiesa ir secinājusi, ka arī Satversmes 105. pants aizsargā īpašuma tiesības tādā pašā apmērā. Tas ir, Satversmes 105. pants paredz gan īpašuma tiesību netraucētu īstenošanu, gan arī valsts tiesības sabiedrības interesēs ierobežot īpašuma izmantošanu (*sk. Satversmes tiesas 2002. gada 20. maija sprieduma lietā Nr. 2002-01-03 secinājumu daļu*).

8.2. Satversmes tiesa jau ir norādījusi, ka svarīgākie starptautiskie dokumenti nedefinē jēdziena „īpašums” saturu. Šādas definīcijas trūkums saistīts ar to, ka dažādās tiesību sistēmās īpašuma jēdziena saturs ir atšķirīgs. Līdz ar to īpašuma jēdziena satura noskaidrošanā svarīga nozīme ir Eiropas cilvēktiesību aizsardzības institūciju sniegtajai šā jēdziena interpretācijai (*sk. Satversmes tiesas 2009. gada 4. februāra sprieduma lietā Nr. 2008-12-01 8. punktu*).

ECT ir norādījusi, ka jēdzienam „īpašums” Konvencijas Pirmā protokola 1. panta izpratnē ir patstāvīga nozīme. Gan savulaik Eiropas Cilvēktiesību komisija, gan arī ECT, pamatojoties uz Konvencijas Pirmo protokolu, ir secinājusi, ka ar jēdzienu „īpašums” jāsaprot gan nekustamais, gan kustamais

īpašums, turklāt šis jēdziens ietver līguma tiesības ar ekonomisku vērtību, dažādas ekonomiskās intereses, piemēram, uzņēmēja vai advokāta reputāciju, arī valsts koncesijas, ja to atņemšana ir būtisks saimnieciskās darbības izvēšanas priekšnoteikums (*sk., piemēram, ECT nolēmumus lietās Wiggins v. United Kingdom, decision of 8 February 1978, application No. 7456/76; van Marle and Others v. the Netherlands, judgment of 26 June 1986 para. 41, Tre Traktörer Aktiebolag v. Sweden, judgment of 7 July 1989, application No. 10873/84 para. 53; Iatridis v. Greece [GC], judgment of 25 March 1999, application No. 31107/96, para. 54; Mellacher and Others v. Austria, judgment of 19 December 1989, application No. 10522/83; 11011/84; 11070/84, para. 42; Buzescu v. Romania, judgment of 24 May 2005, application No. 61302/00, para. 81*).

Latvijas juridiskajā literatūrā ir norādīts, ka Satversmes 105. pants paredz visaptverošu mantiska rakstura tiesību garantiju un neaprobežojas vienīgi ar īpašuma tiesībām. Ar “tiesībām uz īpašumu” saprotamas visas mantiska rakstura tiesības, kuras tiesīgā persona var izlietot par labu sev un ar kurām tā var rīkoties pēc savas gribas, piemēram, īpašums (Civillikuma 927. panta izpratnē); ķīlas tiesības; servitūtu tiesības; autortiesības; tiesības uz izgudrojumiem un preču zīmēm; tiesības, kas izriet no kapitāla daļām un akcijām (kā arī citiem vērtspapīriem); saistībtiesiski prasījumi, kas pamatoti ar līgumu vai deliktu; koncesiju tiesības; tiesības (uz licences pamata) veikt komercdarbību u. c. (*sk.: Grūtups A., Kalniņš E. Civillikuma komentāri. Trešā daļa. Lietu tiesības. Īpašums. Otrais papildinātais izdevums. Rīga, Tiesu namu aģentūra, 2002, 14.–15. lpp.*).

Tiesību zinātnieki, analizējot ECT praksi, ir norādījuši, ka par īpašumu Konvencijas izpratnē var tikt uzskatīti ļoti dažādi prasījumi. Tomēr ir jābūt vismaz kaut kam tādām, ko varētu uzskatīt par tiesisku prasījumu (*sk. Jacobs and White, the European Convention on Human Rights, Fourth edition, Oxford University Press, 2006, p. 355*).

ECT ir secinājusi, ka Konvencijas Pirmā protokola 1. pants negarantē tiesības uz īpašuma iegūšanu kā tādas, šī norma attiecas uz jau eksistējošu īpašumu (*sk., piemēram, ECT nolēmumus lietās Marckx v. Belgium, judgment of 13 June 1979, application No. 6833/74, para. 50; Mirailles v. France, decision of 23 September 2003, application No. 63156/00; Kappa Kanzlei und Bürobetriebs GmbH and others and Viva Reiseveranstaltungs GmbH and others v. Austria,*

decision of 27 May 1998, applications No. 37416/97, 37418/97, 37434/97, 37829/97 – 37834/97, 37836/97, 37837/97, 37839/97 – 37841/97).

Uzsverot, ka minētā panta tekstā ietverti vārdi “viņa īpašumu”, ECT atteikusies piemērot Konvencijas Pirmā protokola 1. pantu situācijā, kad topošs advokāts nesaņēma atlīdzību par trūcīgai personai sniegto juridisko palīdzību. Attiecīgā advokatūras lēmējinstītūcija bija pieņēmusi lēmumu, ka honorāra noteikšana nav iespējama sakarā ar to, ka personai nav līdzekļu. ECT norādīja, ka līdz ar to par labu advokātam nekad nav pastāvējis nekāds prasījums, ko varētu uzskatīt par īpašumu Konvencijas Pirmā protokola 1. panta izpratnē (*sk. ECT spriedumu lietā Van der Musselle v. Belgium, judgment of 23 November 1983, application No. 8919/80, para. 48*).

ECT ir norādījusi, ka nav tiesību paļauties uz īpašuma iegūšanu, ja nav iespējams konstatēt, ka eksistē pietiekami dibināta prasība, kuras izpildi varētu pieprasīt. Nākotnes ienākumi uzskatāmi par īpašumu vienīgi tad, ja tie jau ir nopelnīti vai pastāv prasība, kuru var apmierināt. Par īpašumu Konvencijas Pirmā protokola 1. panta izpratnē nevar uzskatīt ar nosacījumiem saistītu prasību, ja šai prasībai nav izredžu sakarā ar to, ka nosacījumi nav izpildīti (*sk., piemēram, ECT nolēmumus lietās Prince Hans-Adam II of Liechtenstein v. Germany [GC], judgment of 12 July 2001, application No. 42527/98, para. 82–83; Gratzinger and Gratzingerova v. the Czech Republic, decision of 10 July 2002 [GC], application No. 39794/98, para. 73; Kiendler v. Austria, Decision of 20 March 2003, application No. 58468/00; Kopecký v. Slovakia [GC], judgment of 28 September 2004, application No. 44912/98, para. 35*).

Līdz ar to, lai noskaidrotu, vai apstrīdētā norma attiecas uz Pieteikuma iesniedzējam Satversmes 105. pantā paredzētajām tiesībām uz īpašumu, ir jānoskaidro: 1) kāds ir administratora tiesiskais statuss jautājumā par atlīdzības saņemšanu no valsts budžeta līdzekļiem; 2) ar kuru brīdi administratoram rodas tiesības saņemt konkrēta apmēra atlīdzību; 3) vai Pieteikuma iesniedzējam apstrīdētās normas pieņemšanas laikā bija radušās īpašuma tiesības (Satversmes 105. panta izpratnē) uz atlīdzību no valsts budžeta līdzekļiem 1100 latu apmērā.

9. Pēc Pieteikuma iesniedzēja ieskata, starp valsti un administratoru esot bijusi noslēgta „netieša vienošanās (uzņēmuma līgums)” (*lietas materiālu 1. sēj. 50. lpp.*) par to, ka administrators administrēs skarto maksātspējas procesu, bet valsts samaksās administratoram par padarīto darbu, ja

administrators nesaņemt atlīdzību no parādnieka līdzekļiem. Ministru kabinets, pieņemot apstrīdēto normu, izvairoties pildīt šo vienošanos.

Administratoru asociācija norāda, ka administrators, neatsakoties no pienākumu veikšanas konkrētā maksātnespējas procesā (pēc principa – klusēšana ir piekrišana), no savas puses esot akceptējis visus spēkā esošos noteikumus un piekritis veikt attiecīgo darbu maksātnespējas procesā. Bet valsts, tiesai pieņemot attiecīgu lēmumu, no savas puses esot akceptējusi administratora darbu šajā procesā. Tādā veidā varot konstatēt, ka starp pusēm esot noticis darījums, kas citastarp paredzot izmaksāt administratoram atlīdzību no valsts budžeta līdzekļiem. Līdz 2009. gada 1. maijam šīs atlīdzības apmērs bija 1100 latu. Saskaņā ar Civillikuma 929. pantu pēc pielīgtā darba – likumā noteikto prasību izpildes maksātnespējas procesā – šī summa neapšaubāmi kļūstot par administratora īpašumu.

Minētais Pieteikuma iesniedzēja un Administratoru asociācijas viedoklis par Civillikuma normu piemērošanu konkrētajām tiesiskajām attiecībām nav pamatots. Tiesiskās attiecības starp valsti un administratoru jautājumā par atlīdzības izmaksu no valsts budžeta līdzekļiem ir specifiskas. Tās galvenokārt regulē 2007. gadā pieņemtais Maksātnespējas likums. Savukārt apstrīdētā norma ietverta Ministru kabineta noteikumos – aktā, kas izdots, pamatojoties uz šo likumu, un kam ir zemāks juridiskais spēks nekā likumam.

9.1. Maksātnespējas likums nomainīja 1996. gadā pieņemto likumu “Par uzņēmumu un uzņēmējsabiedrību maksātnespēju”. Atbilstoši agrākajam likumam līdz 2003. gada nogalei arī gadījumos, kad parādniekam nebija līdzekļu, valsts nodrošināja noteiktās atlīdzības izmaksu tādā pašā apmērā kā gadījumā, kad administratoram būtu iespēja to saņemt no parādnieka līdzekļiem. Likuma “Par uzņēmumu un uzņēmējsabiedrību maksātnespēju” 24. panta sestā daļa paredzēja: “Ja no parādnieka līdzekļiem administratoram nav iespējams pilnībā vai daļēji saņemt šajā likumā paredzēto atlīdzību un ja kreditoru sapulce ir nolēmusi, ka maksātnespējas process netiek finansēts no kreditoru līdzekļiem, Aģentūra lemj par atlīdzības izmaksāšanu administratoram pēc šajā likumā noteiktās fiksētās takses to līdzekļu ietvaros, kuri Aģentūrai kārtējam gadam piešķirti šiem mērķiem.”

2003. gada 11. novembrī Saeima pieņēma likumu “Grozījumi likumā “Par uzņēmumu un uzņēmējsabiedrību maksātnespēju””, izsakot 24. panta sesto daļu

šādā redakcijā: “Par atlīdzības izmaksāšanu administratoram Aģentūra lemj Ministru kabineta noteiktajos gadījumos, noteiktajā kārtībā un apmērā to līdzekļu ietvaros, kuri Aģentūrai kārtējam gadam piešķirti šiem mērķiem.” Iesniedzot šā likuma projektu Saeimai, Ministru kabinets anotācijā norādīja: “Likumprojektā ir paredzēta jauna maksātnespējas administrācijas izmaksu segšanas kārtība, kuru noteiks Ministru kabinets” (*sk. 8. Saeimas likumprojektu Nr. 469 <http://www.saeima.lv>*).

Līdz ar to juridiskās personas maksātnespējas procesā tika noteikti divi dažādi administratora atlīdzības noteikšanas gadījumi atkarībā no tā, vai atlīdzība tiek izmaksāta no parādnieka vai citu fizisko un juridisko personu līdzekļiem vai arī tiek segta no valsts līdzekļiem.

9.2. Iesniedzot 9. Saeimai Maksātnespējas likuma projektu, šī norma tika pārņemta tā 189. panta astotajā daļā. Savukārt likumprojekta trešajā lasījumā tika pieņemts tieslietu ministra priekšlikums papildināt attiecīgā (tobrīd 191. panta) astoto daļu pēc vārdiem „apmērā” ar vārdiem „to valsts budžeta un uzņēmējdarbības riska valsts nodevas līdzekļu ietvaros, kuri Maksātnespējas administrācijai piešķirti šim mērķim” (*sk. <http://titania.saeima.lv/LIVS/SaeimaLIVS.nsf/0/40ABBAED3B315C02C225738000299776?OpenDocument>*).

Līdz ar to Maksātnespējas likuma 182. panta astotā daļa neparedz, ka gadījumos, kad likumā noteikto atlīdzību nav iespējams izmaksāt no parādnieka vai citu privātpersonu līdzekļiem, administratoram būtu tiesības saņemt to no valsts budžeta līdzekļiem tādā apmērā, kāds paredzēts šā paša panta otrajā, trešajā vai ceturtajā daļā.

Maksātnespējas likuma 182. panta astotā daļa dod administratoram tiesības saņemt no valsts budžeta līdzekļiem zināmu atlīdzību: 1) Ministru kabineta noteiktajā kārtībā; 2) Ministru kabineta noteiktajā apmērā; 3) tikai un vienīgi to valsts budžeta un URVN līdzekļu ietvaros, kurus likumdevējs šim mērķim atvēlējis.

Līdz ar to katram administratoram likums ir devis tiesības paļauties uz to, ka gadījumā, ja parādniekam nebūs līdzekļu, viņš saņems zināmu atlīdzību, kuras apmērs būs saprātīgi saistīts ar URVN iemaksu kopējo apjomu un valsts budžeta iespējām. Taču likums nevienam administratoram nav devis tiesības paļauties (nedz Satvermes 105. panta, nedz tiesiskās paļāvības principa izpratnē) uz to, ka viņš varētu iegūt savā īpašumā konkrēta apmēra atlīdzību.

9.3. Noteikumu Nr. 865. 14. punktā laika gaitā ir mainījusies konkrētā summa, taču nav mainījusies šā panta juridiskā konstrukcija: “Maksātnespējas administrācija ir tiesīga piešķirt administratoram naudas līdzekļus ne vairāk kā [...]”. Ministru kabinets nav noteicis, ka ikvienam administratoram attiecīgajā gadījumā būtu tiesības saņemt tieši maksimālo summu. Var apšaubīt to, ka Ministru kabinets Noteikumos Nr. 865 ir pienācīgi izpildījis Maksātnespējas likuma 182. panta astotajā daļā uzlikto pienākumu noteikt atlīdzības apmēru attiecīgo līdzekļu ietvaros. Tomēr šīs šaubas nedod pamatu uzskatīt, ka administratoram būtu tiesības paļauties uz to, ka viņš savā īpašumā iegūs tieši Noteikumu Nr. 865 14. punktā noteikto maksimālo summu.

Noteikumu Nr. 865 2. punkts paredz, ka Maksātnespējas administrācija sedz izdevumus un administratora atlīdzību (tajā skaitā atlīdzību tās nesegtajā daļā, kā arī papildu atlīdzību par katru darbinieku, kuram saskaņā ar Maksātnespējas administrācijas lēmumu ir piešķirti un izmaksāti līdzekļi viņa prasījuma apmierināšanai no darbinieku prasījumu garantiju fonda), ja no juridiskās personas maksātnespējas procesa subjekta, kreditoru vai citu fizisko vai juridisko personu naudas līdzekļiem nav iespējams segt izdevumus vai administratora atlīdzību. Tomēr šo normu nevar interpretēt atrauti no Maksātnespējas likuma 182. panta astotajā daļā paredzētā.

Administratoram bija jāreķinās ar to, ka, mainoties URVN ieņēmumiem un pieaugot maksātnespējas procesu skaitam, no valsts budžeta līdzekļiem izmaksājamās atlīdzības apmērs var samazināties.

9.4. No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzējs uzņēmies administrēt skarto maksātnespējas procesu, paļaujoties uz Noteikumos Nr. 865 tobrīd paredzēto no valsts budžeta līdzekļiem sedzamās atlīdzības apmēru – 1100 latu. Ja viņam šāda atlīdzība netiktu garantēta, viņš, iespējams, būtu atteicies administrēt skarto maksātnespējas procesu.

Rakstveida paskaidrojumos, kurus Pieteikuma iesniedzējs Satversmes tiesai iesniedzis pēc iepazīšanās ar lietas materiāliem, norādīts, ka uzņēmumiem, kuru maksātnespējas pieteikumus iesniedz neprivileģēti kreditori (nevis VID) vai pats parādnieks, parasti esot aktīvi, kuri tikuši izmantoti saimnieciskajā darbībā līdz brīdim, kad kopējās parādsaistības pārsniedza aktīvus. Šādu uzņēmumu maksātnespējas lietās parasti tiekot segti maksātnespējas procesa izdevumi,

tostarp arī administratora atlīdzība. Savukārt maksātnespējas lietās, kuras ierosinātas pēc VID pieteikuma, parādniekam reti kad piederot jebkādi aktīvi. Tas esot saistīts ar VID tiesībām pirms maksātnespējas lietas ierosināšanas veikt nodokļu parādu piedziņu bezstrīdus kārtībā. Pēc minēto piedziņas darbību pabeigšanas iespējas iegūt līdzekļus administratoram esotniecīgas. Uzņemoties šādas maksātnespējas lietas, administratori paļaujoties vienīgi uz to, ka par savu darbu saņems atlīdzību no valsts līdzekļiem.

Lai pierādītu šo viedokli, Pieteikuma iesniedzējs lūdza Satversmes tiesu izprasīt papildu informāciju par to, cik daudzās maksātnespējas lietās 2007., 2008. un 2009. gadā administratora atlīdzība tika segta no valsts līdzekļiem un cik daudzos no šiem gadījumiem pieteikuma iesniedzējs bijis VID.

Satversmes tiesa uzskata, ka šādai informācijai nav būtiskas nozīmes, lai izšķirtu jautājumu par Satversmes 105. panta piemērojamību izskatāmajā lietā. Turklāt attiecīgo statistiku Administratoru asociācija zināmā mērā ir izvērtējusi 2009. gada 26. marta vēstulē Nr. 1-10/65 tieslietu ministram (*sk. lietas materiālu 2. sēj. 28. lpp.*).

Maksātnespējas process ir vērsts galvenokārt uz kreditoru un parādnieku tiesību aizsardzību. Vienlaikus šajā procesā īstenojas administratora tiesības izvēlēties attiecīgo nodarbošanos kā savu profesionālo darbību un gūt no tās savai eksistencei nepieciešamos līdzekļus. Šīs administratora tiesības nevar aplūkot tikai viena maksātnespējas procesa ietvaros. Jāņem vērā, ka administrators savu profesionālo darbību var realizēt secīgi vai pat vienlaikus vairākos maksātnespējas procesos. Ar administratora profesijas būtību pretrunā nenonāktu tas, ka līdztekus maksātnespējas procesam, kurā administratoram ir iespējas nopelnīt lielāku atlīdzību, viņam būtu pienākums uzņemties arī tādu maksātnespējas procesu administrēšanu, kuros atlīdzība ir neliela. Kā jau minēts iepriekš, ECT nav saskatījusi tiesību uz īpašumu aizskārumu arī tad, ja kādas profesijas pārstāvjiem sabiedrības labā noteiktos gadījumos uzlikts pienākums veikt savu darbu bez atlīdzības.

Administratoru asociācija norāda, ka saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr. 925 „Kārtība, kādā valsts aģentūra „Maksātnespējas administrācija” izvēlas un iesaka tiesai kandidatūru maksātnespējas procesa administratora pienākumu pildīšanai” (turpmāk – Noteikumi Nr. 925) administrators varot īstenot tiesības administrēt maksātnespējas procesu atbilstoši „rindas kārtībai”. Par attiecīgo procesu, kas tiekot administratoram „piestiprināts”, viņš iegūstot informāciju tikai vienas dienas laikā. Šis laiks

neesot pietiekams, lai varētu izdarīt objektīvus secinājumus par to, vai šajā procesā būs administrators atlīdzības segšanai pietiekami līdzekļi. Iespēja administratoram vienas diennakts laikā atteikties no konkrētā maksātnespējas procesa administrēšanas esot vērsta drīzāk uz interešu konflikta konstatēšanu nekā izlemšanu par to, vai būs līdzekļi administrators atlīdzības segšanai.

Minētā iespēja atteikties no maksātnespējas procesa administrēšanas nav vērsta uz to, lai administrators, vadoties no finansiāliem apsvērumiem, izšķirtos, vai viņš konkrēto procesu administrēs vai nē.

9.5. Rakstveida paskaidrojumos, kurus Pieteikuma iesniedzējs Satversmes tiesai iesniedzis pēc iepazīšanās ar lietas materiāliem, izteikts viedoklis, ka administrators iegūstot tiesības uz atlīdzību “brīdī, kad tiesā tiek izskatīta maksātnespējas procesa lieta un kad tiek pabeigta bankrota procedūra” (*lietas materiālu 2. sēj. 38. lpp.*). Vēl Pieteikuma iesniedzējs šajos paskaidrojumos norāda, ka “ar brīdī, kad kreditoru sapulce ir konstatējusi, ka uzņēmumam nav aktīvu un ka kreditori atsakās finansēt administrators atlīdzību no saviem līdzekļiem, administrators iegūst īpašuma tiesības uz valsts izmaksājamo atlīdzību, bet darbības, kuras administratoram jāveic pēc tam, ir tiesiskas formalitātes atlīdzības maksājuma saņemšanai no valsts” (*lietas materiālu 2. sēj. 39. lpp.*). Līdzīgs viedoklis jau sākotnēji ietverts pieteikumā.

Maksātnespējas likuma 182. panta astotajā daļā kā nosacījums, ar kādu administrators var iegūt tiesības uz valsts izmaksātu atlīdzību, ir paredzēta Ministru kabineta noteiktās kārtības izpilde. Noteikumu Nr. 865 18. punktā paredzēts, ka iesniegumu atlīdzības segšanai administrators iesniedz Maksātnespējas administrācijai divu mēnešu laikā pēc parādnieka izslēgšanas no attiecīgā publiskā reģistra. Iesniegumam pievienojama virkne dokumentu kopiju. Kreditoru sapulces lēmuma kopija par atteikšanos segt atlīdzību no kreditoru līdzekļiem (ja par to ir lemts kreditoru sapulcē) ir tikai pirmais no šiem dokumentiem. Noteikumu Nr. 865 18.7 – 18.8. punkts paredz, ka iesniegumam jāpievieno arī tiesas nolēmuma kopija par maksātnespējas procesa izbeigšanu un Uzņēmumu reģistra lēmuma kopija par parādnieka izslēgšanu no attiecīgā publiskā reģistra.

Nav pamatots Pieteikuma iesniedzēja viedoklis, ka kādam no dokumentiem, it īpaši tiesas nolēmumam, būtu “formāla” nozīme.

Arī koncepcijas kopsavilkuma 2.2. punktā norādīts: „kā priekšnosacījums garantētās minimālās atbildības saņemšanai no Maksātnespējas administrācijas ir pieteikuma iesniegšana noteiktā termiņā.”

Administratoram tiesības paļauties uz to, ka viņš savā īpašumā iegūs konkrēta apmēra atbildību no valsts budžeta līdzekļiem, nevar rasties pirms tam, kad viņš ir izpildījis likumā noteikto kārtību: iesniedzis iesniegumu un noteiktos dokumentus Maksātnespējas administrācijai.

Līdz ar to nevar uzskatīt, ka apstrīdētās normas pieņemšanas brīdī Pieteikuma iesniedzējam bija īpašuma tiesības (Satversmes 105. panta izpratnē) uz konkrēta apmēra atbildības izmaksu no valsts budžeta līdzekļiem. Tātad apstrīdētā norma tās nevar aizskart.

Tā kā apstrīdētā norma neaizskar Pieteikuma iesniedzējam Satversmes 105. pantā noteiktās pamattiesības, tiesvedība Satversmes tiesā pēc konkrētās konstitucionālās sūdzības nav iespējama.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 29. panta pirmās daļas 6. punktu, Satversmes tiesa

n o l ē m a:

izbeigt tiesvedību lietā Nr. 2009-100-03 “Par Ministru kabineta 2007. gada 11. decembra noteikumu Nr. 865 “Kārtība, kādā tiek segti izdevumi un administratora atbildība juridiskās personas maksātnespējas procesā no valsts aģentūrai “Maksātnespējas administrācija” šiem mērķiem piešķirtajiem līdzekļiem” 28. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. un 105. pantam”, kas ierosināta pēc Valda Kroņa konstitucionālās sūdzības.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs

G. Kūtris